ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 20.5.2020 г.
COM(2020) 522 final

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно националната програма за реформи на Португалия за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Португалия за 2020 г.

Препоръка за

ПРЕПОРЪКА НА СЪВЕТА

относно националната програма за реформи на Португалия за 2020 г. и съдържаща становище на Съвета относно програмата за стабилност на Португалия за 2020 г.

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 121, параграф 2 и член 148, параграф 4 от него,

като взе предвид Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета от 7 юли 1997 г. за засилване на надзора върху състоянието на бюджета и на надзора и координацията на икономическите политики[1], и по-специално член 5, параграф 2 от него,

като взе предвид Регламент (ЕС) № 1176/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 ноември 2011 г. относно предотвратяването и коригирането на макроикономическите дисбаланси[2], и по-специално член 6, параграф 1 от него,

като взе предвид препоръката на Европейската комисия,

като взе предвид резолюциите на Европейския парламент,

като взе предвид заключенията на Европейския съвет,

като взе предвид становището на Комитета по заетостта,

като взе предвид становището на Икономическия и финансов комитет,

като взе предвид становището на Комитета за социална закрила,

като взе предвид становището на Комитета за икономическа политика,

като има предвид, че:

(1) На 17 декември 2019 г. Комисията прие годишната стратегия за устойчив растеж, с което постави началото на европейския семестър за координация на икономическите политики за 2020 г. Тя взе надлежно предвид Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския парламент, Съвета и Комисията на 17 ноември 2017 г. На 17 декември 2019 г., въз основа на Регламент (ЕС) № 1176/2011, Комисията прие доклада за механизма за предупреждение, в който беше посочено, че Португалия е една от държавите членки, за които ще се извърши задълбочен преглед. На същата дата Комисията прие и Препоръка за препоръка на Съвета относно икономическата политика на еврозоната.

(2) Докладът за Португалия за 2020 г.[3] беше публикуван на 26 февруари 2020 г. В него бе оценен напредъкът на Португалия в изпълнението на специфичните за

[1] ОВ L 209, 2.8.1997 г., стр. 1.
[2] ОВ L 306, 23.11.2011 г., стр. 25.

държавата препоръки, приети от Съвета на 9 юли 2019 г.[4], последващите действия във връзка с препоръките, отправени към Португалия през предходните години, както и нейният напредък по националните ѝ цели по стратегията „Европа 2020“. В доклада беше включен и задълбочен преглед по член 5 от Регламент (ЕС) № 1176/2011, чиито резултати също бяха публикувани на 26 февруари 2020 г. Анализът на Комисията ѝ даде основание да заключи, че в Португалия са налице макроикономически дисбаланси. По-специално високите равнища на натрупаните нетни външни задължения, частен и държавен дълг, както и големият дял на необслужваните кредити представляват слабости в условията на нисък ръст на производителността.

(3) На 11 март 2020 г. Световната здравна организация обяви официално световна пандемия от COVID-19. Това е тежка извънредна ситуация в областта на общественото здраве, която засяга гражданите, обществата и икономиките. Тя поставя националните здравни системи под силен натиск, причинява смущения в световните вериги за доставки, нестабилност на финансовите пазари и сътресения в потребителското търсене и се отразява отрицателно на различни сектори. Застрашени са работните места и доходите на хората, както и стопанската дейност на предприятията. Пандемията предизвика голямо икономическо сътресение, от което вече има значителни последици в Европейския съюз. На 13 март 2020 г. Комисията прие съобщение[5], в което се призовава за координирани икономически мерки в отговор на кризата, включващи всички участници на национално равнище и на равнището на Съюза.

(4) Редица държави членки обявиха извънредно положение или въведоха спешни мерки. Всички спешни мерки следва да бъдат строго пропорционални, необходими, ограничени във времето и в съответствие с европейските и международните стандарти. Те следва да подлежат на демократичен надзор и независим съдебен контрол.

(5) На 20 март 2020 г. Комисията прие Съобщение относно активирането на общата клауза за дерогация, предвидена в Пакта за стабилност и растеж[6]. Както е посочено в член 5, параграф 1, член 6, параграф 3, член 9, параграф 1 и член 10, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 1466/97 и член 3, параграф 5 и член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1467/97, клаузата улеснява координирането на бюджетните политики в период на драстичен икономически спад. В своето съобщение Комисията излага пред Съвета становището си, че предвид очаквания драстичен икономически спад вследствие на разпространението на COVID-19 настоящите условия позволяват активирането на клаузата. На 23 март 2020 г. министрите на финансите на държавите членки се съгласиха с оценката на Комисията. Активирането на общата клауза за дерогация позволява временно отклонение от плана за корекции за постигане на средносрочната бюджетна цел, при условие че с това не се излага на риск фискалната устойчивост в средносрочен план. Във връзка с корективните мерки на Пакта за стабилност и растеж Съветът може също така да реши, по препоръка на Комисията, да приеме промяна във фискалната траектория. Общата клауза за дерогация не спира прилагането на процедурите, предвидени в Пакта за стабилност и растеж. Тя позволява на държавите членки да се отклонят от бюджетните задължения,

---

3 SWD(2020) 521 final.
4 ОВ C 301, 5.9.2019 г., стр. 117.
5 COM(2020) 112 final.
6 COM(2020) 123 final.

които обичайно се прилагат, като същевременно дава възможност на Комисията и на Съвета да предприемат необходимите мерки за координиране на политиката в рамките на Пакта.

(6) Необходими са постоянни действия за ограничаване и контрол на разпространението на пандемията, за повишаване на устойчивостта на националните здравни системи, за смекчаване на социално-икономическите последици чрез мерки за подкрепа на предприятията и домакинствата и за гарантиране на подходящи здравословни и безопасни условия на труд с оглед на възобновяването на икономическата дейност. Съюзът следва да използва пълноценно различните инструменти, с които разполага, за да подкрепи усилията на държавите членки в тези области. Успоредно с това държавите членки и Съюзът следва да работят съвместно, за да подготвят мерките, необходими за връщането към нормалното функциониране на нашите общества и икономики, както и към устойчивия растеж, интегрирайки наред с другото екологичния преход и цифровата трансформация и вадейки всички поуки от кризата.

(7) Кризата, свързана с COVID-19, изтъкна гъвкавостта, която предлага единният пазар по отношение на адаптирането към извънредни ситуации. За да се гарантират обаче бърз и плавен преход към етапа на възстановяване и свободното движение на стоки, услуги и работници, извънредните мерки, които възпрепятстват нормалното функциониране на единния пазар, трябва да бъдат премахнати веднага щом престанат да бъдат абсолютно необходими. Настоящата криза показа необходимостта от планове за готовност за действие при кризи в здравния сектор, които да включват по-конкретно по-добри стратегии за покупки, диверсифицирани вериги на доставки и стратегически запаси от основни консумативи. Тези елементи са изключително важни за разработването на по-обхватни планове за готовност за действие при кризи.

(8) Законодателят на Съюза вече измени съответните законодателни уредби[7], предоставяйки на държавите членки възможността да мобилизират всички неизползвани ресурси от европейските структурни и инвестиционни фондове, за да могат да се справят с извънредните последици от пандемията от COVID-19. Тези изменения ще осигурят допълнителна гъвкавост, както и опростени и рационализирани процедури. За да се намали натискът върху паричните потоци, за счетоводната година 2020—2021 държавите членки могат също така да се възползват от 100-процентово съфинансиране от бюджета на Съюза. Португалия се насърчава да използва пълноценно тези възможности, за да помогне на хората и секторите, които са в най-затруднено положение.

(9) Има вероятност социално-икономическите последици от пандемията да засегнат в различна степен португалските региони поради различните им модели на специализация, по-специално регионите, които значително разчитат на туризма,

---

[7] Регламент (ЕС) 2020/460 на Европейския парламент и на Съвета от 30 март 2020 г. за изменение на регламенти (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013 и (ЕС) № 508/2014 във връзка със специални мерки за мобилизиране на инвестиции в системите на здравеопазване на държавите членки и в други сектори на техните икономики в отговор на избухването на COVID-19 (Инвестиционна инициатива в отговор на коронавируса) (ОВ L 99, 31.3.2020 г., стр. 5) и Регламент (ЕС) 2020/558 на Европейския парламент и на Съвета от 23 април 2020 г. за изменение на регламенти (ЕС) № 1301/2013 и (ЕС) № 1303/2013 по отношение на специалните мерки за предоставяне на изключителна гъвкавост за използване на европейските структурни и инвестиционни фондове в отговор на избухването на COVID-19 (ОВ L 130, 24.4.2020 г., стр. 1).

като Алгарв и най-отдалечените региони на Мадейра и Азорските острови. Това води до значителен риск от увеличаване на регионалните и териториалните различия в Португалия. В съчетание с риска от временни смущения в процеса на сближаване между държавите членки настоящата ситуация изисква целенасочени мерки на политиките.

(10) На 16 май 2020 г. Португалия представи своята национална програма за реформи за 2020 г. и своята програма за стабилност за 2020 г. Двете програми бяха оценени едновременно, за да бъдат отчетени взаимовръзките между тях.

(11) Понастоящем спрямо Португалия се прилагат предпазната част на Пакта за стабилност и растеж и правилото за дълга. На 13 юли 2018 г. Съветът препоръча на Португалия да гарантира, че номиналният темп на растеж на нетните първични държавни разходи[8] няма да надвиши 0,7 % през 2019 г., което съответства на годишна корекция на структурното салдо от 0,6 % от БВП. В цялостната оценка на Комисията се потвърждава наличието на значително отклонение от препоръчаната корекция за постигане на средносрочната бюджетна цел през 2019 г. и през 2018 г. и 2019 г., взети заедно. Въпреки това, с оглед на активирането на общата клауза за дерогация, по-нататъшни стъпки в рамките на процедурата при значително отклонение за Португалия не са обосновани.

(12) В своята програма за стабилност за 2020 г. правителството не включи макроикономически сценарий и планове за салдото по консолидирания държавен бюджет и съотношението на дълга към БВП поне за 2020 г. В програмата за стабилност за 2020 г. се изчислява обаче, че на всеки 30 работни дни — т.е. около 1,5 пълни месеца — от изолацията вероятното отрицателно въздействие върху годишния БВП е средно 6,5 процентни пункта. Макроикономическата и фискалната перспектива се характеризират с високата степен на несигурност, породена от пандемията от COVID-19. Съществуват специфични за държавата рискове, които са в основата на бюджетните прогнози, свързани с рязкото увеличаване на публичните условни задължения, произтичащи от някои публични корпорации, и свързаните с COVID-19 мерки, предназначени за частния сектор. Това е в допълнение към вече съществуващите равнища, които не могат да бъдат пренебрегнати, свързани отчасти с евентуално бъдещо отражение върху бюджета на допълнителните мерки за подкрепа на банките.

(13) В отговор на пандемията от COVID-19 и като част от координирания подход на Съюза Португалия прие бюджетни мерки за увеличаване на капацитета на своята здравна система, ограничаване на пандемията и предоставяне на непосредствена помощ на хората и секторите, които са особено засегнати. В програмата за стабилност за 2020 г. се представят изчисления за бюджетното отражение на тези мерки на месечна или годишна основа, без да се прави прогноза за годишната обща сума за 2020 г. Мерките включват, наред с другото, еднократна специална подкрепа за предприятията за възобновяване на стопанската дейност (508,0 милиона евро или 0,3 % от БВП), опростена схема за

[8] Нетните първични държавни разходи се състоят от общите държавни разходи с изключение на разходите за лихви, разходите по програми на Съюза, които изцяло се покриват от приходи от фондове на Съюза, и недискреционните промени в разходите за обезщетения при безработица. Държавните разходи за бруто образуване на основен капитал се изглаждат за период от четири години. Дискреционните мерки по отношение на приходите или предвиденото по закон увеличаване на приходите са взети предвид. Еднократните мерки по отношение както на приходите, така и на разходите, са нетирани.

временно прекъсване на работа („освобождаване“, 373,3 милиона евро или 0,2 % от БВП на месец прилагане) и закупуване на лични предпазни средства от здравната система (0,1 % от БВП на месец прилагане)[9]. Според оценката на Комисията в резултат от тези мерки общите преки бюджетни разходи през 2020 г. могат да възлязат на близо 2,5 % от БВП. Освен това Португалия обяви мерки, които ще допринесат за поддържането на ликвидността на предприятията и домакинствата, без принципно да имат пряко отражение върху бюджета, като в програмата за стабилност за 2020 г. те се оценяват на близо 25,2 милиарда евро или 12,5 % от БВП. Тези мерки включват отсрочване на плащанията на данък добавена стойност, данъците върху доходите на физическите лица и корпоративния данък, както и на социалноосигурителните вноски (7,9 милиарда евро или 3,9 % от БВП), както и държавно гарантирани кредитни линии и други подобни инициативи (4,0 милиарда евро или 2,0 % от БВП). Като цяло мерките, предприети от Португалия, са в съответствие с насоките, изложени в Съобщението на Комисията за координирани икономически мерки в отговор на пандемията от COVID-19. Цялостното прилагане на тези мерки, последвано от пренасочване на фискалните политики към постигане на разумни фискални позиции в средносрочен план, когато икономическите условия позволяват това да се случи, ще допринесе за запазването на фискалната устойчивост в средносрочен план.

(14) Въз основа на прогнозата на Комисията от пролетта на 2020 г. при непроменени политики се предвижда дефицитът по консолидирания държавен бюджет на Португалия да бъде 6,5 % от БВП през 2020 г. и 1,8 % през 2021 г. Съотношението на консолидирания държавен дълг спрямо БВП се очаква да достигне своя връх от 131,6 % през 2020 г. и да спадне постепенно до 124,4 % през 2021 г.

(15) На 20 май 2020 г. Комисията представи доклад, изготвен в съответствие с член 126, параграф 3 от Договора вследствие на планираното от Португалия нарушение на прага на дефицита в размер на 3 % от БВП през 2020 г. Като цяло анализът сочи, че критерият за дефицита, определен в Договора и в Регламент (ЕО) № 1467/1997, не е изпълнен.

(16) В началото на март 2020 г. пандемията от COVID-19 засегна Португалия, оказвайки силен натиск върху здравната ѝ система. Правителството бързо предприе широк набор от строги противоепидемични мерки, след като въведе извънредно положение в периода от 18 март 2020 г. до 2 май 2020 г., за да ограничи максимално разпространението на болестта и смъртните случаи. Португалия предприе мерки за увеличаване на капацитета за реагиране на здравната система и за снижаване на кривата на инфекцията, така че да не бъдат претоварени болниците. Националните и световните противоепидемични мерки доведоха до голямо свиване на икономическата дейност в повечето сектори, засягайки особено тежко туризма и свързаните с него дейности и помрачавайки социалните и икономическите перспективи в Португалия, по-специално за нейните микро-, малки и средни предприятия (МСП). Предвижда се икономиката да се свие с 6,8 % през 2020 г. и да се възстанови с 5,8 % през 2021 г.

[9] Отражението върху бюджета е изразено като процент от БВП през 2020 г. в съответствие с прогнозата на Комисията от пролетта на 2020 г.

(17) За да се смекчи непосредственото въздействие на пандемията от COVID-19 върху здравето на хората, се правят широкообхватни големи разходи за здравната система. Необходими са инвестиции за подобряване на устойчивостта на здравната система, за осигуряване на оборудване, продукти и инфраструктура, необходими за повишаване на капацитета за реагиране при кризи, включително за интензивни грижи, изпитване, технологични и приложни медицински изследвания и универсален достъп, включително извън градските райони и в най-отдалечените региони на Мадейра и Азорските острови. В началото на пандемията от COVID-19 беше в ход постепенното изпълнение на план за въвеждането на нов модел на управление на държавните болници, със значителни увеличения на годишните бюджети. Методичното му изпълнение при текущите обстоятелства би могло да спомогне за повишаването на устойчивостта на здравната система. COVID-19 показа уязвимостта на заведенията за дългосрочни грижи в Португалия, в които се наблюдават по-високи равнища на инфекция и смъртност. Въпреки подобряването на териториалния обхват на дългосрочните грижи през последното десетилетие, цялостното равнище на достъп е ниско във всички региони на страната. В същото време преди появата на COVID-19 се прогнозираше, че разходите за дългосрочни здравни грижи ще отбележат едно от най-големите увеличения в Съюза като процентен дял от БВП. За справянето с настоящата криза, както и за посрещането на предизвикателствата, свързани със застаряването на населението, са необходими постоянни усилия за повишаване на ефективността и капацитета на здравеопазването и дългосрочните грижи.

(18) След период на постоянна положителна динамика на пазара на труда от 2014 г. насам, в резултат на пандемията сега Португалия ще се изправи пред извънредни предизвикателства по отношение на заетостта. Според прогнозата на Комисията безработицата се очаква да нарасне до 9,7 % от активното население през 2020 г. и да спадне до 7,4 % през 2021 г., оставайки над равнището от 6,5 %, регистрирано през 2019 г. За да подпомогне заетостта и да намали риска от загуба на работни места, Португалия опрости и адаптира използването на съществуващата схема за временно прекъсване на работа. Целенасоченото използване на програмите на Съюза и на националните програми би могло да запази работните места и икономическата дейност, особено сред малките и средните предприятия (МСП). Във фазата на възстановяване персонализираните и целенасочени активни политики по заетостта, по-специално повишаването на квалификацията и преквалификацията, ще играят решаваща роля за запазването на трудоспособността на работната сила. Сътрудничеството между работодателите, образователните и обучителните институции и публичните служби по заетостта ще бъде от първостепенно значение за подема на назначенията.

(19) За да не се изострят неравенствата в резултат от разпространението на COVID-19, са необходими мерки за смекчаване на социалните последици и за закрила на хората в уязвимо положение. Сред тези мерки са схемите за обезщетения за безработица и подпомагането на доходите за най-засегнатите работници, включително самостоятелно заетите лица и работниците с нестандартни форми на заетост, достъпът до услуги и мерките за насърчаване на реинтеграцията на пазара на труда. Изпълнението на национален социален план за действие при извънредни ситуации в сътрудничество със социалните партньори и гражданското общество би могло да допринесе за незабавната и координирана реакция за смекчаване на социалните последици от кризата. Промените в

политиката, които имат за цел обръщане на тенденцията на намаляване на ефективността на социалните трансфери през последните години, напр. увеличенията на минималния доход, добавката за солидарност за възрастните хора, пенсиите и семейните обезщетения, оказаха положително въздействие върху разпределението на доходите. Въпреки това социалните трансфери (с изключение на пенсиите) намалиха дела на населението, изложено на риск от бедност, само с 23,8 % в Португалия през 2018 г., което е значително под средното за ЕС равнище от 34 %. Освен това адекватността на схемата за минимален доход е сред най-слабите в Съюза, тъй като осигурява доходи, равни на едва 40 % от националния праг на бедността.

(20) Пандемията от COVID-19 налага значително по-широкото използване на цифровите технологии, за да се гарантира непрекъснатият достъп до образованието и стопанските дейности на фона на необходимостта от прилагане на мерки за социално дистанциране. Португалските училища и обучителни центрове са затворени и традиционното присъствено обучение е прекъснато. Около 6 % от домакинствата все още нямат достъп до интернет, което засяга близо 50 000 ученици, а мрежовото интернет и телекомуникационно покритие се различава значително в градските и селските райони. Учениците от семейства в добро социално-икономическо положение имат по-големи шансове да се справят с предизвикателствата на дистанционното обучение. Освен това в Португалия има голям недостиг на умения в областта на цифровите технологии. През 2019 г. 48 % от населението не притежаваше основни цифрови умения, включително около 26 %, които изобщо нямат никакви цифрови умения, а делът на хората, които никога не са ползвали интернет, е два пъти по-голям от средния за ЕС. Текущите обстоятелства налагат интензивното използване на курсове за , както и усилия за подкрепа на хората, засегнати от цифровото изключване, за да преодолеят пречките пред достъпа до дистанционно обучение. Възприемането на цифрови технологии от предприятията с цел предлагане на алтернативни работни режими и цифрови услуги ще осигури непрекъснатостта на дейността на дружествата, чиито услуги могат да бъдат предоставяни онлайн, като по този начин ще се смекчат последиците от ограниченията в някои сектори. Това е от особено значение в Португалия, за чиято икономика са характерни микропредприятията, съсредоточени в традиционните сектори. Един от основните фактори, възпрепятстващи цифровизацията на МСП, е недостигът на цифрови знания, който произтича от цялостното ниско равнище на цифровата грамотност сред ръководителите и служителите.

(21) За да избегне предотвратимите фалити и за да даде възможност на предприятията да оцелеят и да запазят конкурентоспособността си, Португалия прие набор от мерки за подпомагане на жизнеспособните предприятия, и по-специално на МСП, които са засегнати от наложените мерки за социално дистанциране, водещи до ограничаване на стопанската дейност и намаляване на вътрешното и световното търсене. Тези мерки се съсредоточават върху предоставянето на подкрепа за ликвидността, включително чрез гаранции, финансирани от държавни и финансови институции, преки субсидии, отсрочване на данъци и намаляване на социалноосигурителните вноски. Те са съсредоточени по-конкретно върху най-тежко засегнатите сектори, включително туризма и хотелиерството и свързаните с тях икономически дейности, както и производството и експортните дружества. За да се усети ползата от тези мерки, е важно публичните институции и частните посредници да ги изпълнят своевременно и ефикасно. В този контекст португалското правителство

рационализира процеса на достъп до кредитните линии, по-конкретно документацията, която трябва да представят дружествата. При разработването и прилагането на тези мерки трябва да се вземе предвид устойчивостта на банковия сектор. Допълнителните действия на политиката имат за цел да се окаже подкрепа на предприемачите и самостоятелно заетите лица.

(22) За да се стимулира икономическото възстановяване, ще бъде важно да се даде приоритет на готови за изпълнение публични инвестиционни проекти и да се насърчават частните инвестиции, включително чрез съответни реформи. Стимулиращите растежа инвестиции в подкрепа на научните изследвания и иновациите, цифровизацията, свързаността и екологичния преход ще допринесат за възстановяването на португалската икономика и ще я ориентират към дълготраен устойчив растеж. Инвестициите в транспортната инфраструктура биха могли да компенсират периферното положение на Португалия, по-специално чрез изграждането на липсващите връзки в железопътния транспорт с Испания и чрез увеличаване на експлоатацията на неоползотворения потенциал на португалските пристанища. От националния план в областта на енергетиката и климата на Португалия личи, че са необходими значителни инвестиции за осъществяване на климатичния и енергиен преход. Все още има голям марж за повишаване на енергийната ефективност на сградите и намаляване на енергопотреблението на предприятията. По-добрата енергийна свързаност на Иберийския полуостров би дала възможност за по-голяма конкуренция и би улеснила навлизането на енергията от възобновяеми източници. Инвестициите могат също така да са от полза за предвиждането на неблагоприятните последици от изменението на климата, като наводнения и горски пожари, както и за подобряването на управлението на водите и отпадъците и за развитието на потенциала на кръговата икономика. Програмирането на Фонда за справедлив преход за периода 2021—2027 г. би могло да помогне на Португалия да преодолее някои от предизвикателствата, свързани с прехода към неутрална по отношение на климата икономика, по-специално на териториите, обхванати от приложение Г към доклада за държавата[10]. Това ще позволи на Португалия да използва този фонд възможно най-пълноценно.

(23) През последните години португалската съдебна система повиши своята ефикасност благодарение на редица мерки, които продължават да се изпълняват. Въпреки това пандемията и произтичащата от нея рецесия могат да доведат до увеличаване на броя на съдебните спорове, което би могло да изостри все още нерешените проблеми, по-специално продължителните производства и големия брой изостанали дела в административните и данъчните съдилища. Повишената ефикасност и устойчивост на съдебната система биха подобрили бизнес средата, по-специално в полза на местните МСП и инвеститорите.

(24) Докато настоящите препоръки са насочени към справяне със социално-икономическото въздействие на пандемията и улесняването на икономическото възстановяване, специфичните за всяка държава препоръки за 2019 г., приети от Съвета на 9 юли 2019 г., обхващаха също реформи, които са от съществено значение за справяне със средносрочните и дългосрочните структурни предизвикателства. Тези препоръки продължават да бъдат актуални и ще продължат да бъдат наблюдавани през целия годишен цикъл на европейския семестър през следващата година. Това се отнася и за препоръките относно

[10] SWD(2020) 251 final.

свързаните с инвестициите икономически политики. Тези препоръки следва да бъдат взети предвид при стратегическото програмиране на финансирането по линия на политиката на сближаване за периода след 2020 г., включително за смекчаващи мерки и стратегии за премахване на мерките, свързани с настоящата криза.

(25) През последните години в португалската банкова система се наблюдаваха няколко агрегирани подобрения. Показателите за рентабилност се подобриха на фона на усилията за повишаване на ефикасността на сектора и намаляването на провизиите и обезценките. Като се има предвид повишената рентабилност, банковата система продължи да подобрява своите коефициенти на капиталова адекватност. Въпреки това равнищата на собствен капитал все още са под средните за ЕС. Съотношението на необслужваните кредити продължава своята низходяща тенденция, но остава двойно по-голямо в сравнение със съотношението за ЕС. Капацитетът за генериране на приходи продължава да среща затруднения в условията на ниски лихвени проценти и икономика с все още високо ниво на задлъжнялост. Отслабващата икономика, кризата с COVID-19 и ниските лихвени проценти ще създадат предизвикателства за банковия сектор в скоро време, които ще се отразят на кредитното качество на отпуснатите заеми. Освен това португалските банки продължават да са изложени на някои географски региони, които са силно зависими от динамиката на цените на суровините, и по-конкретно на нефта. Експозицията към тези географски региони е чувствителна спрямо пазарния риск, валутния и кредитния риск и може да се отрази на кредитното качество на заемите, отпуснати на дружествата, изложени на тези географски региони.

(26) Продължителните производства по несъстоятелност се посочват като един от основните фактори, които пречат на банките да се справят своевременно с натрупаните необслужвани кредити. Те също така влияят в голяма степен на цените на тези активи на вторичния пазар, тъй като резултатите, измерени като плащания към кредиторите, са незадоволителни. В разбивката на необслужваните кредити делът на корпоративните кредити продължава да е голям (около две трети), а тези кредити са най-неподатливи на бърз и стандартизиран подход. През последните години бяха направени няколко изменения както в производството по несъстоятелност, така и в гражданското изпълнително производство. Допълнителните изменения, целящи по-специално премахването на необоснованите забавяния, ще помогнат както на кредиторите, така и на кредитополучателите, които ще получат възможност за ново начало.

(27) Европейският семестър осигурява рамката за непрекъсната координация на политиките в областта на икономиката и заетостта в Съюза, която може да допринесе за постигане на устойчива икономика. Държавите членки направиха преглед на напредъка по изпълнението на целите на ООН за устойчиво развитие (ЦУР) в своите национални програми за реформи за 2020 г. Гарантирайки цялостното изпълнение на препоръките по-долу, Португалия ще допринесе за напредъка към постигането на ЦУР и за общите усилия за осигуряване на конкурентоспособна устойчивост в Съюза.

(28) Тясната координация между икономиките в Икономическия и паричен съюз е от основно значение за бързото възстановяване от икономическото отражение на COVID-19. Като държава членка, чиято парична единица е еврото, и предвид политическите насоки на Еврогрупата, Португалия следва да гарантира, че

нейните политики са в съответствие с препоръките за еврозоната и са координирани с тези на останалите държави членки от еврозоната.

(29) В рамките на европейския семестър за 2020 г. Комисията направи цялостен анализ на икономическата политика на Португалия, който беше публикуван в доклада за страната за 2020 г. Тя оцени също програмата за стабилност за 2020 г. и националната програма за реформи за 2020 г., както и последващите действия по препоръките, отправени към Португалия през предходните години. Комисията взе предвид не само тяхното значение за провеждането на устойчива бюджетна и социално-икономическа политика в Португалия, но и тяхното съответствие с правилата и насоките на Съюза предвид необходимостта от засилване на цялостното икономическо управление на Съюза чрез принос на равнището на Съюза към бъдещите национални решения.

(30) С оглед на тази оценка Съветът разгледа програмата за стабилност за 2020 г., като становището му[11] е изразено по-специално в препоръка 1 по-долу.

(31) С оглед на задълбочения преглед, направен от Комисията, и на тази оценка Съветът разгледа националната програма за реформи за 2020 г. и програмата за стабилност за 2020 г. Настоящите препоръки отчитат необходимостта от справяне с пандемията и улесняване на икономическото възстановяване като първа необходима стъпка за коригиране на дисбалансите. Препоръките, които се отнасят изрично за макроикономическите дисбаланси, установени от Комисията съгласно член 6 от Регламент (ЕС) № 1176/2011, се съдържат в препоръки 1, 2, 3 и 4,

ПРЕПОРЪЧВА на Португалия да предприеме следните действия през 2020 г. и 2021 г.:

1. В съответствие с общата клауза за дерогация, да предприеме всички необходими мерки за ефективно справяне с пандемията, поддържане на икономиката и подпомагане на последващото възстановяване. Когато икономическите условия позволяват това, да провежда фискални политики, имащи за цел постигането на разумни средносрочни фискални позиции и гарантирането на устойчивостта на обслужването на дълга, като същевременно стимулира инвестициите. Да повиши устойчивостта на здравната система и да осигури равен достъп до качествено здравеопазване и дългосрочни грижи.

2. Да окаже подкрепа за заетостта и да отдаде приоритет на мерките за запазване на работните места. Да гарантира задоволителна и ефективна социална закрила и подпомагане на доходите. Да способства за използването на цифровите технологии, за да се осигури равен достъп до качествено образование и обучение и да се повиши конкурентоспособността на предприятията.

3. Да изпълни временните мерки за осигуряване на достъп до ликвидност за предприятията, по-специално за малките и средните предприятия. Да даде приоритет на готови за изпълнение публични инвестиционни проекти и да стимулира частните инвестиции, за да се ускори икономическото възстановяване. Да съсредоточи инвестициите върху екологичния и цифровия преход, по-специално върху чистото и ефективно производство и използване на енергия, железопътната инфраструктура и иновациите.

4. Да повиши ефикасността на административните и данъчните съдилища.

[11] Съгласно член 5, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1466/97 на Съвета.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател